

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/38/2025
Identifikačné číslo spisu: 3120206015
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:3120206015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. V., narodeného XX. D. XXXX, V. nad V., M. XXXX/X, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., Bánovce nad Bebravou, J. Jesenského 69, IČO: 36789925, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Bratislava, Námestie slobody č. 6, IČO: 30416094, za účasti intervenienta popri žalovanej Okresný úrad Trenčín, Trenčín, Hviezdoslavova 3, IČO: 00151866, o náhradu škody v sume 325.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 27C/67/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. septembra 2024 sp. zn. 27Co/72/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalovanej a intervenientovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 05. apríla 2023 č. k. 27C/67/2020-189 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal nároku na náhradu škody - ušlého zisku - spôsobenej nezákonným rozhodnutím pri výkone verejnej moci, zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej ani intervenientovi nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Prvoinštančný súd vychádzal z názoru, že ak by aj bolo právnenému predchodcovi žalobcu spoločnosti DataCompany s. r. o. vydané povolenie na zriadenie pracoviska kontroly originality, nie je isté, že toto pracovisko by spoločnosť aj skutočne zriadila, pretože v zmysle § 73 ods. 9 zákona č. 725/2004 Z. z. udelené povolenie na zriadenie pracoviska kontroly originality neznamena, že týmto dňom by začala spoločnosť DataCompany s. r. o. vykonávať kontroly originality, lebo podľa § 73 ods. 10 zákona č. 725/2004 Z. z. by mala povinnosť do 2 rokov zriadiť pracovisko kontroly originality a následne až po udelení oprávnenia na vykonávanie kontroly originality podľa § 74 ods. 6 zákona č. 725/2004 Z. z. by mohla kontroly originality vykonávať a teda vykazovať zisk. Nie je teda zrejmé, že by spoločnosť DataCompany s. r. o. požiadala o oprávnenie na vykonávanie kontroly originality a toto

oprávnenie aj získala a zároveň, že automaticky by prevádzkovatelia vozidiel pristavovali svoje vozidlá na toto pracovisko kontroly originality, a to v počte, v akom sú vozidlá privezené do okresu Bánovce nad Bebravou evidované na okresnom úrade, ako sa dovoľával žalobca.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že jeho právny predchodca nedosiahol zisk, ktorý by pri pravidelnom behu vecí dosiahol, a to stratou očakávaného prínosu. Súd prvej inštancie citoval uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/195/2015, podľa ktorého len všeobecné tvrdenie o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru bez ďalšieho, nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku, a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Je tomu tak preto, že zákon č. 514/2003 Z. z. nezakladá vznik nároku na náhradu škody paušálne a automaticky v každom jednotlivom prípade porušenia povinnosti zo strany orgánov štátu. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu hypotetickej škody, teda škody, ktorá mu nevznikla. Uviedol, že návrhy žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov, ktorí mali byť vypočutí za účelom objasnenia skutočností, ako došlo k vydaniu rozhodnutia obvodného úradu zo dňa 31. mája 2013, zamietol pre nadbytočnosť a nehospodárnosť, nakoľko existencia nezákonného rozhodnutia nebola medzi stranami sporná. Z dôvodu hospodárnosti zamietol aj návrhy žalobcu na vykonanie dokazovania zameraného na zistenie výšky ušlého zisku a to jednak pre chýbajúcu príčinnú súvislosť a tiež z dôvodu, že znalecké dokazovanie by bolo nadbytočné a takýto výpočet škody bol závislý od špekulatívnych vstupných parametrov, pričom nesúhlasil ani s vymedzeným časovým obdobím, v ktorom mala škoda vzniknúť, ani s počtom vozidiel, od ktorých sa výška škody odvodzovala.

1.3. Súd prvej inštancie o náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku tak, že žalovanej a intervenientovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu neuplatnili.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 17. septembra 2024 sp. zn. 27Co/72/2024 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) potvrdil prvoinštančný rozsudok a žalovanej spolu s intervenientom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukázal.

2.2. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu konštatoval, že o ušlý zisk nepôjde, ak poškodený iba tvrdí, že jeho podnikateľský zámer alebo iný zárobok, ktorý zamýšľal dosiahnuť, bol zmarený. Všetky okolnosti pritom musia nasvedčovať tomu, že poškodený už začal alebo aspoň nepochybne mal začať vykonávať činnosti smerujúce k dosiahnutiu odmeny, inak poškodenému neujde žiaden prospech. Aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/269/2006 tvrdenie zmarenia zamýšľaného podnikateľského zámeru poškodeného samo o sebe na odškodnenie nestačí, resp. poškodený musí preukázať, že mal zabezpečené predpoklady na tzv. pravidelný chod veci a bol reálny predpoklad dosiahnutia žiadaného výsledku, ak by nepriaznivo nezasiahla škodná udalosť. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná a jej nepreukázanie, t. j. takých skutkových okolností, za ktorých žalovaný ušlý zisk sa javí reálnym, potom by mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha je skutočne iba fikciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/513/2014, sp. zn. 4MCdo/23/2008).

2.3. Podľa odvolacieho súdu v danom spore žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca DataCompany s. r. o., v ktorej spoločnosti bol konateľom i spoločníkom, mala v rozhodujúcom období zabezpečené predpoklady na tzv. pravidelný chod veci a bol reálny predpoklad dosiahnutia žiadaného výsledku. resp. že už začal vykonávať činnosti smerujúce k dosiahnutiu odmeny. Ako uviedol súd prvej inštancie, na vykonávanie činností, ktoré mali spoločnosti zabezpečovať zisk, teda na vykonávanie kontroly originality vozidiel, bolo v zmysle citovaných ustanovení (§ 74 zákona č. 725/2004 Z. z.) potrebné udelenie aj ďalšieho oprávnenia a to oprávnenia na vykonávanie kontroly originality vozidiel, čo vyžadovalo splnenie viacerých zákonných podmienok. Žalobca netvrdil ani nepreukázal, že by v tom čase všetky tieto podmienky spĺňal napr. mal pripravené pracovisko, vlastnil alebo oprávnené držal technologické vybavenie pracoviska kontroly, že by mal k dispozícii dvoch odborne spôsobilých zamestnancov, že by mal uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu a pod.. Odvolací súd na

tomto mieste poukazuje na vyjadrenie intervenienta, že z praxe sú známe prípady, keď sú žiadosti podávané inými už fungujúcimi prevádzkovateľmi kontroly originality len za účelom blokovania miesta v sieti pre iného konkurenčného žiadateľa vzhľadom na obmedzený počet pracovísk v regióne. Intervenient tiež oznámil, že v rozhodujúcom období pri určenom počte 3 miest prevádzok kontroly originality vozidiel v okrese Bánovce nad Bebravou žalobca už prevádzkoval stanicu kontroly originality pod obchodným menom M. B. L. Group, s. r. o., a súčasne bolo inej spoločnosti žalobcu pod obchodným názvom M. B. L. Real, s. r. o. udelené povolenie na zriadenie pracoviska kontroly originality (ktorá však toto pracovisko v lehote 2 rokov nezriadila a ani nepožiadala o udelenie oprávnenia na vykonávanie kontroly).

2.4. Žalobca bez pochybností nepreukázal, že by aj po splnení týchto podmienok a udelení požadovaného oprávnenia mohol dosiahnuť stanovený zisk. Žalobca pri vyčíslení výšky škody- ušlého zisku, a aj pri preukazovaní „vzťahu medzi príčinou a následkom“ a ušlého zisku vychádzal zo vstupných parametrov (počet skontrolovaných vozidiel, bežná cena za kontrolu jedného vozidla) spoločnosti M.B.L. Group, s.r.o., ktorej bol tiež spoločníkom (na rozdiel od spoločnosti PRECIOZA spol. s.r.o., kde figurujú iné osoby), ktorá bola v tom čase prevádzkovateľom stanice kontroly originality vozidiel v okrese Bánovce nad Bebravou. Táto spoločnosť, na ktorú upozorňoval žalobca v žalobe, však v rokoch 2012-2015 podľa údajov uverejnených na stránke finstat.sk nevykazovala žiaden zisk, naopak vykazovala každoročne stratu, a to aj v dobe, keď bola jediným prevádzkovateľom kontroly originality v okrese. Hoci sa žalobca bránil voči uvedenému dôkazu a jeho hodnoteniu tvrdením, že nie je možné zistiť, na základe čoho bola táto strata dosiahnutá, a že spoločnosť nemusí vykonávať len túto jedinou činnosť, teda strata mohla byť dosiahnutá aj v dôsledku inej hospodárskej činnosti spoločnosti, toto svoje tvrdenie nepreukázal, hoci bol spoločníkom a konateľom spoločnosti M.B.L. Group, s.r.o., z ktorej interných údajov napokon pri tvorbe žaloby a vyčíslení náhrady škody aj vychádzal. V prípade prijatia tejto obrany žalobcu by však bolo potrebné rovnako posudzovať a hodnotiť dôkaz žalobcu o opaku - monitoring spoločnosti PRECIOZA, spol. s r.o., ktoré prevádzkovala pracovisko kontroly originality v Bánovciach nad Bebravou v rozhodnom období a dospieť k záveru, že vykázaný zisk tejto spoločnosti nemusí byť ziskom práve z činnosti vykonávania kontroly originality vozidla.

2.5. Odvolací súd tiež zdôraznil, že za významnú skutočnosť považuje i tú, že žalobca svoj nárok na náhradu škody uplatnil u žalovaného dňa 24. 04. 2020 t. j. takmer dva roky po právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bolo pre nezákonnosť zrušené rozhodnutie žalovaného resp. intervenienta o zamietnutí žiadosti DataCompany s. r. o. o povolenie na zriadenie pracoviska. V konaní žalobca netvrdil ani nepreukázal, že by bolo žiadosti spoločnosti DataCompany s. r. o. v ďalšom správnom konaní vyhovie, ani že by spoločnosť zriadila a prevádzkovala pracovisko kontroly originality vozidla v okrese Bánovce nad Bebravou, ktorá skutočnosť by bola na podporu žalobcovho tvrdenia o jednoznačnom úmysle pracovisko zriadiť a prevádzkovať a na podporu jeho tvrdení o ziskovosti tejto činnosti. Podľa údajov z obchodného registra spoločnosť DataCompany s. r. o. zanikla 11. 02. 2023.

2.6. V sporoch o náhradu škody voči štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. bol žalobca ako poškodený povinný preukázať všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Ak žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu všetkých hmotnoprávných predpokladov zakladajúcich zodpovednosť štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. vrátane existencie príčinnej súvislosti a ušlého zisku, z ktorého titulu svoje právo na náhradu škody odvodzoval, nemohol byť v spore úspešný.

2.7. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 CSP. Zo spisu však nevyplývali žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovanej a intervenienta v zmysle § 251 CSP, preto im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), prípadne b) CSP. Po opise priebehu konania a dovolacej argumentácii navrhol, aby najvyšší súd odvolacie rozhodnutie, prípadne i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdom nižšej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP žalobca v podstatnom namietal nezdôvodnenie odmietnutia návrhu na vykonanie dokazovania za účelom preukázania výšky škody.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a), prípadne b) CSP žalobca poukázal na odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky „Je daná

zodpovednosť štátu za škodu (ušlý zisk) spôsobenú pri výkone verejnej moci, v prípade nezákonného rozhodnutia Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Trenčíne, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., o udelenie povolenia na zriadenie pracoviska kontroly originality, aj v tom, prípade, ak na prevádzkovanie pracoviska kontroly originality, ktorým by žiadateľ dosahoval zisk sa okrem nevydaného povolenia na zriadenie vyžaduje aj ďalšie oprávnenie na vykonávanie kontroly originality vozidiel, o ktoré však v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu štátu bolo znemožnené podľa § 74 zákona č. 725/2004 Z. z. žiadať?". Poukázal na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/11/2010, od ktorého sa mal odvolací súd pri riešení nastolenej právnej otázky odkloniť v tom, že napriek vyslovenému názoru dovolacieho súdu v obdobnej veci (6MCdo/11/2010), z ktorého vyplýva, že skutkové zistenia vyvedené z takto nesprávne vykonaných, resp. nevykonaných dôkazov, nemohli byť preto pre súd prvej inštancie podkladom pre právne posúdenie veci o základe uplatneného nároku. Pokiaľ odvolací súd založil svoje právne závery na týchto zisteniach, bolo konanie pred ním postihnuté tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolateľ v danom kontexte poukázal aj na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 159/2012 a sp. zn. III. ÚS 104/2022. Z predmetnej konštantnej judikatúry vymedzujúcej podmienky vzniku škody rozhodnutím, ktorým bola škoda spôsobená, podľa žalobcu vyplýva, že je nesprávne ak odvolací súd pre určenie výšky škody (ušlého zisku) odmietol vykonať dokazovanie, ktorý bolo možné určiť jeho výšku.

4. Žalovaná k dovolaniu uviedla, že v sporoch o náhradu škody voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol žalobca ako poškodený povinný preukázať všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalobca však neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu všetkých hmotnoprávných predpokladov zakladajúcich zodpovednosť štátu za škodu v podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vrátane existencie príčinnej súvislosti a ušlého zisku, z ktorého titulu svoje právo na náhradu škody odvodzoval, a preto nemohol byť v súdnom spore úspešný. Dovolanie žalobcu preto navrhuje zamietnuť.

5. Intervenient na strane žalovanej vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje so závermi rozhodnutí nižších súdov v plnom rozsahu, považuje ich za správne a v súlade so zákonom, preto dovolanie žiada zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 prvá veta CSP) dovolací súd uvádza:

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

11.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1.).

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil dovolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Žalobca v dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP namietal nezdôvodnenie odmietnutia návrhu na vykonanie dokazovania za účelom preukázania výšky škody.

15. Zmätočnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolateľ vyvodzuje de facto z

nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu založenej explicitne na absencii odôvodnenia nevykonania dokazovania, bez bližšej konkretizácie, ktorých žalobcom navrhovaných dôkazov sa namietané porušenie týka (pozri bod VIII. dovolania). Dovolanie žalobcu v uvedenej časti preto nie je vymedzené zákonom predpísaným spôsobom v zmysle ustanovenia § 431 CSP. Len všeobecná polemika žalobcu s procesným postupom nižších súdov nespĺňa predpoklad jasnej a zrozumiteľnej formulácie dovolacieho dôvodu.

16. Pokiaľ dovolateľ považoval za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP nesprávny právny záver súdov nižších inštancií, či nesprávne vykonávanie dokazovania, či obstarávanie skutkových podkladov v procese zisťovania skutkového stavu, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci (nesprávne vyriešenie niektorej právnej otázky súdom) nemožno považovať za vadu zmätočnosti. To isté v zásade platí aj pre námietku o nesprávnom zistení skutkového stavu, či o nesprávnom hodnotení dôkazov. Ani samotné nevykonanie dôkazov navrhnutých stranami sporu nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), resp. písm. b) CSP

17. Žalobca podal dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, a to primárne pre odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky - „Je daná zodpovednosť štátu za škodu (ušlý zisk) spôsobenú pri výkone verejnej moci, v prípade nezákonného rozhodnutia Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Trenčíne, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., o udelenie povolenia na zriadenie pracoviska kontroly originality, aj v tom, prípade, ak na prevádzkovanie pracoviska kontroly originality, ktorým by žiadateľ dosahoval zisk sa okrem nevydaného povolenia na zriadenie vyžaduje aj ďalšie oprávnenie na vykonávanie kontroly originality vozidiel, o ktoré však v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu štátu bolo znemožnené podľa § 74 zákona č. 725/2004 Z. z. žiadať?“ (bod 3.2.). Podľa dovolateľa ním nastolená právna otázka bola nižšími súdmi zodpovedaná nesprávne, keďže podľa oboch súdov „právny predchodca žalobcu DataCompany s. r. o., v ktorej spoločnosti bol konateľom i spoločníkom, nepreukázal, že spoločnosť mala v rozhodujúcom období zabezpečené predpoklady na tzv. pravidelný chod vecí a bol reálny predpoklad dosiahnutia žiadaného výsledku. resp. že už začal vykonávať činnosti smerujúce k dosiahnutiu odmeny. Na vykonávanie činností, ktoré mali spoločnosti zabezpečovať zisk, teda na vykonávanie kontroly originality vozidiel, bolo v zmysle citovaných ustanovení (§ 74 zákona č. 725/2004 Z. z.) potrebné udelenie aj ďalšieho oprávnenia a to oprávnenia na vykonávanie kontroly originality vozidiel, čo vyžadovalo splnenie viacerých zákonných podmienok. Žalobca bez pochybností nepreukázal, že by aj po splnení týchto podmienok a udelení požadovaného oprávnenia mohol dosiahnuť stanovený zisk. Na základe tohto právneho názoru súd prvej inštancie a rovnako ako aj odvolací súd odmietli navrhované dôkazy ohľadne preukázania uplatňovanej výšky škody.“

17.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17.2. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa ustálila na tom, že je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť, a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovacia prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

17.3. Pre právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Aby mala dovolateľom nastolená otázka relevantný význam v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie.

17.4. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18. Najvyšší súd v danej súvislosti zdôrazňuje, že nižšie súdy založili napadnuté rozhodnutia predovšetkým na tom, že žalobca nepreukázal samotný vznik nároku na náhradu škody z titulu ušlého zisku, ktorý podľa nižších súdov „musí byť podložený existujúcimi reálne dosiahnuteľnými okolnosťami, z ktorých je možné usudzovať, že škodná udalosť skutočne negatívne zasiahla do priebehu konkrétneho deja (pravidelného chodu vecí) vedúceho k určitému zisku“. O ušlý zisk preto nepôjde, ak poškodený iba tvrdí, že jeho podnikateľský zámer alebo iný zárobok, ktorý zamýšľal dosiahnuť, bol zmarený. Všetky okolnosti pritom musia nasvedčovať tomu, že poškodený už začal alebo aspoň nepochybne mal začať vykonávať činnosti smerujúce k dosiahnutiu odmeny, inak poškodenému neujde žiaden prospech. Podľa odvolacieho súdu žalobca predmetné okolnosti, ako napr. pripravené pracovisko, vlastníctvo alebo oprávnenie držať technologické vybavenie pracoviska kontroly, aspoň dvoch odborne spôsobilých zamestnancov, zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu a pod., nepreukázal. Žalobca sa položenou právnou otázkou v dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP zameral výlučne len na prosté spochybnenie potreby preukázať dané okolnosti, čím ním nastolená dovolacia otázka má charakter len negácie (opačného právneho názoru) právneho posúdenia súdmi nižších inštancií a je tak len vyjadrením nesúhlasu s právnym názorom vysloveným súdmi v prejednávanej veci. Vychádzajúc z ďalšieho obsahu dovolania pre nesprávne právne posúdenie (pozri body V. a VI. dovolania) žalobca už „iba“ polemizoval s právnym záverom o neunesení dôkazného bremena, spochybňoval správnosť rozhodnutia resp. kritizoval prístup nižších súdov k posúdeniu splnenia dôkaznej povinnosti určenia výšky ušlého zisku v súvislosti s nevyhovením jeho návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré námietky však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a), resp. písm. b) CSP. V danej súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 431 až § 435 CSP.

19. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

20. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobkyň v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Ak dovolateľ namietol nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), resp. b) CSP, dovolanie nie je prípustné pre nevymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods.

3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.